

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 259/2016-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., Rázusova 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžr 55/2013 a jeho rozsudkom z 10. februára 2015, za účasti spoločnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Ľubomírom Niedelským, Moyzesova 34, Košice, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKČIA] **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 259/2016-12 z 20. apríla 2016 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžr 55/2013 a jeho rozsudkom z 10. februára 2015 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že spoločnosť [REDAKOVANÉ], nadobudla z titulu rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Košiciach č. 2009/00665 z 27. mája 2009 o vyvlastnení v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 2009-15155/65815-8:530/Ka z 10. decembra 2009 (ďalej len „vyvlastňovacie rozhodnutia“) vlastnícke právo k pozemku parcely [REDAKOVANÉ] s výmerou [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ]. Tieto vyvlastňovacie rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 30. decembra 2009. Následne spoločnosť [REDAKOVANÉ], previedla vlastnícke právo k pozemku na sťažovateľa zámennou zmluvou z 23. júla 2010, ktorej vklad do katastra bol povolený rozhodnutím Správy katastra Košice V-6902/2010 z 3. augusta 2010. Na základe žiadosti sťažovateľa došlo zápisom geometrického plánu do katastra nehnuteľností k rozdeleniu pozemku na dve parcely, a to parcelu č. [REDAKOVANÉ] s výmerou [REDAKOVANÉ] a parcelu č. [REDAKOVANÉ] s výmerou [REDAKOVANÉ] (v ďalšom texte len „pozemok“). Záznamom Správy katastra Košice Z 7654/2011 z 26. októbra 2011 bolo vlastnícke právo k pozemku zapísané v prospech spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá bola

pôvodným vlastníkom pozemku pred právoplatnosťou vyvlastňovacích rozhodnutí. Podkladom pre zmenu zápisu v katastri nehnuteľností bol rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžp 15/2011 zo 7. septembra 2011, ktorým boli zrušené vyvlastňovacie rozhodnutia a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

3. Na podnet sťažovateľa následne Správa katastra Košice rozhodnutím č. X 1/12 Kol z 11. apríla 2012 opravila chyby v katastrálnom operáte tak, že ako vlastníka pozemku opätovne zapísala sťažovateľa, a to z titulu rozhodnutia Správy katastra Košice V 6902/2010 z 3. augusta 2010 o povolení vkladu zámennej zmluvy. Toto rozhodnutie Správy katastra Košice potvrdil Katastrálny úrad Košice rozhodnutím č. k. Xo 15/2012/Su-15 z 18. júna 2012 (ďalej spolu aj „rozhodnutia o oprave chyby“). Rozsudkom najvyššieho súdu napadnutým touto sťažnosťou bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 153/2012 z 25. septembra 2013 tak, že obidve rozhodnutia o oprave chyby boli zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

4. Ďalej poukazuje sťažovateľ na skutočnosť, že nadobudol vlastnícke právo k pozemku platnou zámennou zmluvou od vlastníka (██████████), teda nie od nevlastníka ani od domnelého vlastníka, pričom konal v dobrej viere a dobromyseľne. Neskoršie zrušenie vyvlastňovacích rozhodnutí najvyšším súdom nemôže mať podľa názoru sťažovateľa žiadny dopad na platnosť jeho nadobúdacieho titulu – zámennej zmluvy. Sťažovateľ v tomto smere poukazuje na relevantnú judikatúru najvyššieho súdu v obdobných veciach (sp. zn. 2 Cdo 68/2007, 4 Cdo 274/2006), pričom odkazuje aj na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (PL. ÚS 78/06) a Najvyššieho súdu Českej republiky (Cpjn 201/2005). Vychádzajúc z uvedeného je sťažovateľ názoru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva, ako aj práva na súdnu ochranu (spravodlivé súdne konanie). Rozsudok najvyššieho súdu považuje súčasne za arbitrárny, prekvapivý, bez riadneho odôvodnenia, ktorým by sa najvyšší súd preskúmateľným spôsobom vyrovnal najmä s otázkou ochrany jeho vlastníckeho práva k pozemku.

Ďalej sťažovateľ v podstatnom uviedol:

«Najvyšší súd podľa nášho názoru nezobral do úvahy to, že ak rozhodnutie správneho orgánu je právoplatné a vykonateľné, a aj keby bolo ohľadom daného rozhodnutia vedené preskúmovacie konanie, ktoré by bolo zapísané v poznámke v katastri nehnuteľnosti – tak jednak účastníci súkromnoprávných vzťahov, jednak orgány verejnej správy pri výkone svojich právomocí a pôsobností, nie sú v zásade ničím obmedzený, a teda nemôže im byť na ťarchou využitie ich práv, aj keď neskôr dôjde k zrušeniu pôvodného rozhodnutia, s účinkami ex nunc.

Najvyšší súd najmä nekonkretizoval, aké „vhodné opatrenia“ a na základe akých zákonných ustanovení možno uplatniť v rámci katastrálneho konania v situácii, keď medzi dňom nadobudnutia právoplatnosti vyvlastňovacieho rozhodnutia (zánikom vlastníckeho práva u pôvodného vlastníka) a dňom právoplatného zrušenia vyvlastňovacieho rozhodnutia dôjde k riadnemu dobromyseľnému prevodu vlastníctva na tretiu osobu (██████████).

Výklad o faktickej nedobromyseľnosti sťažovateľa pri nadobúdaní predmetného pozemku, ako to vyplýva z bodu 36 napadnutého rozhodnutia však najvyšší súd úplne zjavne nesprávne právne vyhodnotil. Zároveň sa dostal jeho výklad v tejto časti do vnútorného logického rozporu s výkladom ohľadom objasňovania účinkov zrušujúceho výroku súdneho rozhodnutia na hodnovernosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností.

Najvyšší súd nepriamo konštatuje, že ██████████ ako predchádzajúci vlastník pozemku mal obmedzenú zmluvnú voľnosť pri nakladaní s predmetom vyvlastnenia vzhľadom na prebiehajúce súdne konanie ohľadom prieskumu vyvlastňovacích rozhodnutí, avšak úplne opomenul, že tieto vyvlastňovacie rozhodnutia boli po celý daný čas právoplatné, a najmä vykonateľné, na druhej strane najvyšší súd výslovne uvádza, že v súlade so zásadou prezumpcie správnosti rozhodnutia správnych orgánov je nutné na neho nazerať ako na súladné so zákonom, pokiaľ správny súd nevysloví prostredníctvom zrušovacieho dôvodu nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu – z toho podľa názoru sťažovateľa jednoznačne vyplýva, že obaja účastníci zámennej zmluvy mohli takto „hladiet“ na vyvlastňovacie rozhodnutia, a v nadväznosti na to zámennú zmluvu aj bez obáv podpísať. Odôvodnenie v tejto časti možno považovať za nedostatočné a nezrozumiteľné, právny záver najvyššieho súdu za arbitrárny a prekvapivý, bez náležitého odôvodnenia, ktoré by vyplývalo

z príslušnej úpravy, nevysporiadajúc sa s inými rozhodnutiami toho istého (najvyššieho) súdu, ktoré už v minulosti riešili právne otázky vzťahov medzi pôvodným vlastníkom, „medzivlastníkom“ a novým vlastníkom, ak medzičasom došlo k zániku k vlastníckeho titulu u medzivlastníka...

Keďže sa najvyšší súd nestotožnil s opravou chyby v katastrálnom operáte v časti označenia vlastníka, došlo tým k porušeniu vlastníckych práv sťažovateľa, keďže v dôsledku napadnutého rozhodnutia bol zapísaný ako vlastník opäť [REDACTED], ignorujúc platne uzavretú zámennú zmluvu a právoplatné rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech sťažovateľa.»

5. V petite sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby nálezom vyslovil porušenie označených práv v konaní najvyššieho súdu, ďalej žiada, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

6. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval najvyšší súd, aby sa k prijatej sťažnosti vyjadril a oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom. Predsedníčka najvyššieho súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 23. júna 2016 v podstatnom uviedla:

„Meritom sporu bola otázka dobromyseľnosti zmluvných strán zámennej zmluvy v čase, keď najvyšší súd rozhodol o zrušení vyvlastňovacích rozhodnutí, ktoré boli vydané v prospech právnickej osoby súkromného práva.

Práve právne účinky uvedeného rozhodnutia sa prejavili obnovením predchádzajúceho stavu v evidencii vlastníckeho práva spoločnosti [REDACTED], následne na podnet sťažovateľa katastrálny orgán postupom pre odstránenie tzv. vady v katastrálnom operáte eliminoval.

V súvislosti s uvedeným senát v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol (viď čiastočne body 3 a 4 spolu s bodmi 37 a 38) argumenty, prečo nastali zrušujúce účinky

súdneho výroku, t.j. prečo musel najvyšší súd pristúpiť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia aj prvostupňového rozhodnutia.

Navyše v bode 5 napadnutého rozsudku najvyšší súd citoval argumentáciu ústavného súdu, ktorá ho viedla k osvojeniu si zrušovacieho dôvodu.

Preto s myšlienkou sťažovateľa, kedy rozhodnutie najvyššieho súdu sťažovateľ označil, že nebolo verejnou listinou spôsobilou na vykonanie záznamu, sa najvyšší súd nemôže stotožniť. V súvislosti s uvedeným musí tiež zdôrazniť, že argument sťažovateľa, že rozsudok najvyššieho súdu z roku 2011 nie je rozhodnutím o neplatnosti právneho úkonu resp. dobrovoľnej dražby, vychádza z nesprávneho pochopenia rozsahu a úlohy správneho súdnictva, nakoľko pre správny orgán ako žalovanú stranu je záväzné ustanovenie § 250j ods. 7 O.s.p. s extenzívne precedenčným účinkom, t.j. správne orgány bez obmedzenia sú viazané právnym názorom súdu...

S prihliadnutím na uvedené závery a argumenty navrhujem, aby ústavnej sťažnosti vyhovené nebolo.“

7. Po rozhodnutí o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd upovedomil o podanej sťažnosti aj spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá bola v procesnom postavení žalobcu účastníkom konania, ktoré bolo skončené napadnutým právoplatným rozsudkom najvyššieho súdu. Upovedomená osoba na výzvu ústavného súdu k prijatej sťažnosti vo svojom stanovisku z 15. februára 2018 doručenom ústavnému súdu 22. februára 2018 uviedla:

« [REDAKOVANÉ] sa v podanej sťažnosti postavilo do pozície súčasného a zároveň dobromyseľného vlastníka pozemkov, vyvlastnených od spoločnosti [REDAKOVANÉ] spoločnosťou [REDAKOVANÉ]..., od ktorej ich [REDAKOVANÉ] nadobudlo na základe Zámennej zmluvy č. 2010000740 zo dňa 23.7.2017, zavkladovanej v katastri nehnuteľností dňa 3.8.2010, pod číslom vkladu [REDAKOVANÉ]..., a to v čase platnosti v sťažnosti špecifikovaných vyvlastňovacích rozhodnutí. [REDAKOVANÉ] tvrdí, že ich následné zrušenie právoplatným rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp., zn. 6Sžp/15/2011, zo dňa 7.9.2011 už nemá žiadny vplyv na jeho vlastníctvo vyvlastnených pozemkov a na platnosť zámennej zmluvy.

Viacere skutočností však nasvedčujú tomu, že [REDACTED] nemožno považovať za dobromyseľného nadobúdateľa vyvlastnených pozemkov, ako aj tomu, že zrušenie vyvlastňovacích rozhodnutí právoplatným rozsudkom NS SR má podstatný vplyv na určenie vlastníctva k vyvlastneným pozemkom. Týmito skutočnosťami sú:

1. Existencia zmluvy o spolupráci medzi [REDACTED] a [REDACTED]

Dňa 24.9.2008 uzatvorilo [REDACTED] so spoločnosťou [REDACTED]... Zmluvu o spolupráci, ktorou sa obe zmluvné strany zaviazali /čl. II. zmluvy/ na spoločnom postupe s cieľom nadobudnutia vlastníckeho práva pre [REDACTED] k pozemkom, toho času vo vlastníctve [REDACTED] ..., a to prostredníctvom spoločnosti [REDACTED], ktorú [REDACTED] splnomocnilo aj na zastupovanie vo vyvlastňovacom konaní /čl. III zmluvy/...

Od roku 2008 [REDACTED] a sťažovateľ [REDACTED], konajú spoločne „ruka v ruke“, s cieľom dosiahnuť, aby sa vlastníkom „vyvlastnených pozemkov“ stalo [REDACTED]. Odvtedy sa tieto dva subjekty informujú o všetkých skutočnostiach, či už pozitívnych alebo negatívnych v súvislosti s „vyvlastnenými pozemkami“ a spoločne sa zúčastňujú všetkých s tým spojených stavebných a súdnych konaní. Preto sťažovateľ nemohol byť dobromyseľný pri nadobudnutí „vyvlastnených pozemkov“ na základe Zámennej zmluvy od spoločnosti [REDACTED], keďže bol dôkladne oboznámený, aj zo strany [REDACTED] s právnymi problémami „vyvlastnených pozemkov“ existujúcimi už v čase pred uzatvorením zámennej zmluvy, ako aj mal úplné informácie o prebiehajúcich súdnych sporoch týkajúcich sa vyvlastnených pozemkov.

2. Vystavené plnomocenstvo splnomocniteľom [REDACTED] pre [REDACTED] v rámci vyvlastňovacieho konania

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVR SR“), ako odvolací orgán, svojim rozhodnutím sp. zn. 2009-15155/65815-8:530/Ka zo dňa 10.12.2009 potvrdilo rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Košiciach č. 2009/00665 zo dňa 27.5.2009 o vyvlastnení „vyvlastnených pozemkov“ vo vlastníctve [REDACTED] v prospech spoločnosti [REDACTED].

S námietskou spoločnosti [REDACTED] o aktívnej nespôsobilosti spoločnosti [REDACTED] na podanie návrhu na vyvlastnenie sa vo svojom rozhodnutí MVR SR vysporiadalo tak, že vyzvalo spoločnosť [REDACTED], aby v odvolacom konaní predložila plnomocenstvo od [REDACTED].

██████████, ktoré ju výslovne splnomocní, na právne úkony vo veci zastupovania ██████████ vo vyvlastňovacom konaní.

Zo samotného rozhodnutia MVRR SR /str. 9/ vyplýva, že spoločnosť ██████████ takého plnomocenstvo predložila.

O predložené plnomocenstvo ██████████ oprelo MVRR SR svoje nezákonné rozhodnutie, ktoré zdôvodnilo tým /strana 10 predposledný odsek rozhodnutia/, že ██████████ bol na základe plnomocenstva aktívne legitimovaný na podanie návrhu na vyvlastnenie a v jeho zmysle môže nadobúdať v mene ██████████ vlastnícke právo k vyvlastneným pozemkom resp. ich častiam, nakoľko navrhovateľ bol na tento úkon ██████████ splnomocnený.

██████████ vystaveným plnomocenstvom pre spoločnosť ██████████, aby v jeho mene, ale na svoj účet vyvlastnila „vyvlastnené pozemky“, porušilo zákon, pretože zmysle § 112 ods. 2 Stavebného zákona a v zmysle § 3a ods. 3 a 5 písm. d) cestného zákona mohlo podať návrh na vyvlastnenie iba ██████████ a vyvlastňovať len pre seba za účelom výstavby ciest a nemohlo toto právo preniesť na tretiu osobu.

Na základe účelovo vyhotoveného plnomocenstva, sa tak aj ██████████ stalo účastníkom konania o vyvlastnení - v pozícii navrhovateľa vyvlastnenia, keďže platí, že z udeleného plnomocenstva vznikli v zmysle § 32 ods. 2 OZ práva a povinnosti priamo ██████████ ako splnomocniteľovi.

Keďže uvedené plnomocenstvo ██████████ vystavilo až v odvolacom konaní, a vedelo, že nespôsobilosť ██████████ podať návrh na vyvlastnenie namietal ██████████ už v konaní na prvom stupni, muselo ██████████ byť zrejmé právne riziko, že tento nedostatok môže mať vážny dosah na platnosť vyvlastňovacích rozhodnutí...

3. Účastníctvo ██████████ v súdnom konaní o zrušení vyvlastňovacích rozhodnutí

Podľa § 250 ods. 1 Osp účastníkmi konania o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov sú žalobca a žalovaní. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Je nepochybné, že ██████████ sa aj po právoplatnom ukončení vyvlastňovacieho konania naďalej prezentovalo ako jeho navrhovateľ. Svedčí o tom jeho vstup do konania o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí, vedeným na Krajskom súde

v Bratislave pod sp. zn. 1 S 35/2010, ukončeného právoplatným rozsudkom NS SR, sp. zn. 6Sžp/15/2011, zo dňa 7.9.2011, ktorý vyvlastňovacie rozhodnutia definitívne zrušil.

Listom zo dňa 22.4.2010 [REDAKOVANÉ] samo požiadalo Krajský súd Bratislava, aby mohlo byť účastníkom konania sp. zn. 1 S 35/2010 z dôvodu, že je dotknutým účastníkom, keďže žalované MVRR SR rozhodlo vo veci vyvlastnenia vo verejnom záujme v prospech [REDAKOVANÉ] (nie v prospech [REDAKOVANÉ]). Uvedené skutočnosti vyplývajú z uznesenia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 S 35/2010-137, zo dňa 13.5.2010, ktorým žiadosti [REDAKOVANÉ] vyhovel...

V súvislosti s posudzovaním ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] je však najpodstatnejšie to, že o účastníctve [REDAKOVANÉ] v súdnom konaní vo veci preskúmania zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí sa rozhodlo v priebehu mája 2010, t. i. v čase ešte pred uzavretím Zámennej zmluvy dňa 23.7.2010. [REDAKOVANÉ] sa účastníkom tohto súdneho konania teda nestalo z dôvodu vlastníctva pozemkov získaných až zámennou zmluvou, ale z dôvodu jeho aktívnej účasti vo vyvlastňovacom konaní. Akonáhle sa [REDAKOVANÉ] stalo účastníkom konania o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí, už muselo predpokladať, že zrušenie vyvlastňovacích rozhodnutí sa priamo dotkne aj jeho práv, ktoré nadobudlo alebo v budúcnosti by mohlo nadobudnúť v súvislosti s vyvlastnenými pozemkami, pretože v zmysle § 159 ods. 2 Osp výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre všetkých účastníkov a pre všetky orgány, ak je ním rozhodnuté o osobnom stave je záväzný pre každého.

V čase uzatvárania zámennej zmluvy jej zmluvnými stranami boli výlučne účastníci súdneho konania o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí a žiadna dobromyseľná tretia strana. Preto zmluvné strany nemali úplnú voľnosť pri nakladaní s uvedenými vyvlastnenými pozemkami, teda nemohli byť dobromyseľné. Bez ohľadu na to, či by vlastníkom vyvlastnených pozemkov v čase zrušenia vyvlastňovacích rozhodnutí bol [REDAKOVANÉ] alebo [REDAKOVANÉ], oba tieto subjekty by prišli zrušením vyvlastňovacích rozhodnutí o ich vlastníctvo.

V rozsudku NS SR, sp. zn. 4 Sžr/55/2013 zo dňa 10.2.2015, ktorým boli podľa [REDAKOVANÉ] porušené jeho ústavné práva, sa uvádza, že „oba subjekty, či [REDAKOVANÉ], ako aj [REDAKOVANÉ] si v čase uzavretia zámennej zmluvy, ako účastníci v danom čase prebiehajúceho súdneho konania o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacieho

rozhodnutia, museli si byť vedomí následkov, ktoré bude mať pre nich prípadné zrušenie takéhoto rozhodnutia, preto následné neinformovanie katastrálneho úradu o tejto skutočnosti je nutné vykladať na ťarchu oboch subjektov, ako navrhovateľov vkladového konania o zámennej zmluve“. Ďalej súd vyslovil svoj právny názor /str. 17/, že nemá žiadne pochybnosti, že rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Sžp/15/2010, zo dňa 7.9.2011 bol preukázaný opak hodnovernosti a záväznosti zápisu vlastníckeho práva v prospech spoločnosti [REDAKOVANÉ] a na uvedenom právnom základe je povinnosťou príslušného katastrálneho orgánu vykonať vhodné opatrenia na zabezpečenie súladu údajov katastra z rozhodovacou činnosťou súdu. Taktiež súd skonštatoval, že názor správneho orgánu, že rozsudok Najvyššieho súdu SR nie je listinou spôsobilou vyvolať zmeny údajov v katastri nie je ničím podložený...

4. Správnosť postupu Správy katastra Košice pri zápise [REDAKOVANÉ] ako skutočného vlastníka vyvlastnených pozemkov

Správa katastra Košice v zmysle žiadosti [REDAKOVANÉ] o vykonanie zmeny zo dňa 26.10.2011, na podklade rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Sžp/15/2010, zo dňa 7.9.2011 záznamom ([REDAKOVANÉ]) zaevidovala, ako vlastníka „vyvlastnených pozemkov“ opätovne spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Správa katastra pri vykonaní vyššie uvedeného záznamu postupovala v súlade s § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, keďže rozsudok bol záväzný pre všetky dotknuté osoby: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj pre všetky orgány. Správu katastra Košice, nevyvímajúc.

Je nesporné, že predmetný rozsudok NS SR patrí do skupiny rozsudkov obnovujúcich právo k nehnuteľnosti, ktoré síce výslovne neurčujú, kto je vlastníkom konkrétnej nehnuteľnosti, ale z nich táto skutočnosť nepochybne vyplýva (mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 50/2000), keďže zaväzuje všetkých dotknutých účastníkov, ktorí boli aj účastníkmi konania, ktoré rozsudku predchádzalo, ako aj pre všetky orgány.

Pri vykonaní tohto záznamu Správa katastra Košice postupovala aj v súlade s nálezom Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 62/00-03 zo dňa 19.6.2003, ktorý v ňom konštatoval, že právoplatný rozsudok najvyššieho súdu /rušiaci nezákonné rozhodnutia správnych orgánov/ je záväzným rozhodnutím štátneho orgánu, je verejnou listinou, ktorú musia rešpektovať okrem účastníkov konania aj všetky štátne orgány, a teda i správy katastra a prípadné odmietnutie uskutočnenia záznamu do katastra nehnuteľnosti, by sa

považovalo v zmysle § 127 Ústavy SR za iný zásah správneho orgánu, ktorým by boli porušené základné práva chránené ústavou, preto je povinnosťou aj katastrálnych orgánov jednotlivé ustanovenia zákona NR SR č. 162/1995 o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov a iných zákonov vykladať a aplikovať predovšetkým z účelu a zmyslu ochrany garantovaných základných práv a slobôd...

Záverom si dovoľíme požiadať Ústavný súd SR, aby vo svojom rozhodnutí prihliadol na princíp všeobecnej spravodlivosti, pretože sťažovateľ [REDAKOVANÉ] uzatvorilo zámennú zmluvu, o ktorú opiera svoje vlastnícke právo v čase platnosti vyvlastňovacích rozhodnutí, ktoré však mohli nadobudnúť právoplatnosť len pre to, že sám sťažovateľ [REDAKOVANÉ] predložil do vyvlastňovacieho konania plnomocenstvo, ktorým splnomocnilo [REDAKOVANÉ] - súkromnú osobu, aby v jeho mene vyvlastnila pozemky vo vlastníctve [REDAKOVANÉ], čo bolo v hrubom rozpore s vtedy platnými zákonmi, a následne ich od spoločnosti [REDAKOVANÉ] získal zámennou zmluvou. Sťažovateľ svojim aktívnym konaním pomohol nastoliť nezákonný stav /bez jeho účasti by nenastal/, ktorý trval síce krátko, ale stačilo to na to, aby získal to čo chcel - vyvlastnené pozemky do svojho vlastníctva, pričom však nezvážil to, že účastníckym vstupom do konania o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí a to ešte pred uzavretím „zámennej zmluvy“, sa sám zaviazal byť súčasťou meritórneho rozhodnutia vo veci, ktoré rozhodlo o zrušení vyvlastňovacích rozhodnutí a o navrátení vlastníctva k vyvlastneným pozemkom ich pôvodnému vlastníkovi spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Konanie [REDAKOVANÉ] na základe uvedeného neobsahuje žiadne prvky dobromyseľnosti pri nadobúdaní pozemkov.

Na základe uvedeného sa domnievame, že rozsudkom Najvyššieho súdu, sp. zn. 4 Sžr/55/2013 zo dňa 10.2.2015 nedošlo k žiadnemu porušeniu práv sťažovateľa [REDAKOVANÉ], garantovaných Ústavou Slovenskej republiky, a preto by jeho sťažnosti nemalo byť vyhovené.»

8. Keďže účastníci konania oznámili, že netrávajú na ústnom pojednávaní, a ústavný súd dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, boli splnené podmienky pre upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prejednaná a rozhodnutá na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

9. Po podrobnom posúdení sťažnosti a jej príloh, najmä rozsudku najvyššieho súdu, a vyjadrení najvyššieho súdu (bod 6) a spoločnosti [REDAKOVANÉ] k sťažnosti (bod 7) dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je nedôvodná.

III.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľnom práve na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a ich prípadné porušenie je potrebné posudzovať spoločne.

12. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

13. Článok 6 ods. 1 dohovoru zaručuje každému právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne

závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

14. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

16. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany

súdu, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je prípad sťažovateľa.

17. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie najvyššieho súdu, resp. jeho právne názory prezentované na s. 9 až 17 (body 24 až 39 s odkazom na bod 5), najmä závery k účinkom a zrušeniu rozhodnutí Katastrálneho úradu Košice a Správy katastra Košice v bodoch 37 a 38, ktoré viedli najvyšší súd k rozhodnutiu v neprospech sťažovateľa (žalovaného v druhom rade, ktorý odôvodnenie dobre pozná, preto z neho citovať ústavný súd nebude, pozn.), je ústavne udržateľné a spĺňa nevyhnutné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov, a nie je ho možné označiť očividne ako arbitrárne a svojvoľné rozhodnutie, ako sa domnieva sťažovateľ. Z tohto pohľadu jeho námietky uvedené v bode 4 nemohol ústavný súd akceptovať. Najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci z ústavného hľadiska jasným a primerane dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, z akých dôvodov rozhodol v prospech spoločnosti „XXXXXXXXXX“.

18. Ústavný súd k tomu uvádza, že nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08). Ústavný súd nie je ani opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle judikatúry ústavného súdu by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol celkom zjavne svojvoľný, prípadne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný, čo sa však v prípade sťažovateľa nepotvrdilo. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že z jeho úlohy strážcu ústavnosti okrem iného vyplýva aj to, že v konaniach, ktoré vykazujú isté znaky špekulatívnosti či účelovosti, musí osobitným

spôsobom pristupovať aj k otázkam prípadnej formálnoprávnej ne/dokonalosti napadnutých súdnych rozhodnutí. Spravodlivosť sa totiž nesmie iba javiť ako spravodlivosť, ale spravodlivosťou aj musí byť.

19. Na tomto základe (pozri body 12 až 18) ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Nevyhovieť možno takej sťažnosti, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktorú označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom a slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, napr. vtedy ak ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovел časti sťažnosti sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Obdobne ústavný súd tiež nevyhovел ani jeho sťažnosti v časti namietajúcej vyslovenie porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože i na jeho námietky uvedené v sťažnosti na s. 12 dal primeranú a postačujúcu odpoveď najvyšší súd v bode 36, pričom na rozdiel od sťažovateľa ústavný súd nepovažuje právne úvahy najvyššieho súdu za arbitrárne a prekvapivé. V tomto ohľade ústavný súd odkazuje aj na stanovisko spoločnosti [REDACTED] (s vyjadrením spoločnosti k sťažnosti v bode 7 – pozri kurzívou označený text najmä v bode 3 tohto nálezu „*Účastníctvo [REDACTED] v súdnom konaní o zrušenie vyvlastňovacích rozhodnutí*“, ako aj bode 4 nálezu „*Správnosť postupu Správy katastra Košice pri zápise [REDACTED] ako skutočného vlastníka vyvlastnených pozemkov*“) a z neho vyplývajúcich záverov, že konanie sťažovateľa „*neobsahuje žiadne prvky*

dobromyseľnosti pri nadobúdaní pozemkov“, ako aj na vyjadrenie najvyššieho súdu v bode 6, s ktorými stanoviskami sa ústavný súd v zásade stotožňuje.

21. Vzhľadom na nevyhovenie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

22. K tomuto rozhodnutiu v zmysle § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudca Milan Ľalík.

23. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 7. marca 2018